

4. ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО КОНТРОЛЮ У КОНТЕКСТІ ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ ПІДПРИЄМСТВА

Карпа Н. А.,

студ. гр. ОП-41,

Національний університет «Львівська політехніка».

Науковий керівник – Оліховський В. Я.,

к.е.н., асистент кафедри обліку та аналізу

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ – ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Важливою теоретичною і практичною проблемою сучасного бухгалтерського обліку є забезпечення достовірності показників обліку і фінансової звітності. Одним із засобів такого забезпечення виступає інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку.

Інвентаризація сьогодні – це не лише теоретичне підґрунтя бухгалтерського обліку і господарського контролю, але й організаційна форма, яка використовується для виявлення та оцінки фактичного стану майнової бази, підвищення ефективності використання ресурсів, контролю за роботою матеріально-відповідальних осіб, а також виявлення порушень в організації обліку майна, і причин, які породжують відхилення між його фактичною наявністю і даними обліку.

Бардаш С. В. акцентує увагу на юридичному складнику поняття: під інвентаризацією слід розуміти перевірку та оцінку фактичної наявності об'єкта контролю, якому притаманний комплекс господарсько-правових ознак: наявність розпорядчого документа; здійснення дій колегіальним органом; установлення кількісних і якісних характеристик об'єкта; реєстрація та оцінка фактів, нормативно-правове регулювання, рахункова та бухгалтерська обробка документів; узагальнення й реалізація результатів; прийняття рішень [4].

Поняття терміну «інвентаризація» Деречин В. В., Кізім М. М. розуміють як перевірку в натурі наявності та стану товарно-матеріальних цінностей підприємства, розрахунків і зобов'язань і звірку фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку [2]. Глібко В. М. вважає, що інвентаризація проводиться для виявлення фактичної наявності матеріальних цінностей і грошових коштів на певну дату, найчастіше – на перше число місяця [1]. Пархоменко В.

М. константує, що «інвентаризація є інструментом забезпечення достовірності фінансової звітності» [5].

Основними завданнями інвентаризації:

- виявлення фактичної наявності активів та перевірка повноти відображення зобов'язань, коштів цільового фінансування, витрат майбутніх періодів;
- установлення лишку або нестачі активів шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку;
- виявлення активів, які частково втратили свою первісну якість та споживчу властивість, застарілих, а також матеріальних та нематеріальних активів, що не використовуються, невикористаних сум забезпечення;
- виявлення активів і зобов'язань, які не відповідають критеріям визнання [6].

Згідно ст. 10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються керівником підприємства, крім випадків, коли її проведення є обов'язковим згідно з законодавством [6]. Тобто за загальним правилом інвентаризація є добровільною і проводиться за рішенням керівника підприємства у міру виникнення необхідності.

Результати інвентаризаційної роботи повинні відображатися у примітках до річної фінансової звітності, що дозволить його зовнішнім користувачам отримати відповідну аналітичну інформацію. Слід зазначити, що, безперечно, існують особливості інвентаризації щодо окремих активів галузей економіки, які відображаються в затверджених галузевими міністерствами Методичних рекомендаціях з проведення інвентаризації.

Отже, інвентаризація забезпечує дотримання таких принципів звітності як достовірність та зрозумілість та забезпечує повної та неупередженої інформації про стан активів та зобов'язань.

Література

1. Глібко В. М. *Поняття, порядок проведення та оцінка матеріалів інвентаризації* / В.М. Глібко // *Теорія і практика правознавства*. – 2015. Вип. 1(7). – С. 1-9.
2. Деречин, В. В. *Теорія бухгалтерського обліку: навч. посібник* / В. В. Деречин, М. М. Кізім. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 352 с.
3. *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV*.
4. Олійник С.О. *Проблеми та напрями вдосконалення інвентаризації на підприємствах* / С.О. Олійник // *Науковий огляд*. – 2016. – Т. 6. № 27. – С. 1–7.
5. Пархоменко В. М. *Інвентаризація – інструмент забезпечення достовірності фінансової звітності* / В.М. Пархо-

менко // Вісник податкової служби України. 2012. – №43. – С. 20-29. 6. Про затвердження положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ МФУ від 02.09.2014 р. № 879.

Ничипорчук А.Л.,
студ. гр. ОПм-11,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Лемішовська О.С.
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

АУДИТ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ЯК СПОСІБ КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах інтеграційних процесів нестабільного економічного середовища, в управлінні підприємством є потреба створення дієвої системи контролю власного капіталу. Аудит власного капіталу є одним з найважливіших етапів проведення контролю, оскільки такий капітал служить гарантією стабільної діяльності підприємства, і від правильності ведення його обліку, значним чином, залежить достовірність відображення майнових відносин власників.

Під час проведення аудиту власного капіталу, однією з важливих процедур є зібрання аудиторських доказів щодо капіталу, яким володіє підприємство. Відповідно до МСА 500 «Аудиторські докази» аудитор на свій розсуд формує методику використання окремих методів і прийомів аудиту власного капіталу [1]. Першочергово потребує вивчення організаційно-правова форма підприємства та проведення перевірки правильності та своєчасності формування зареєстрованого капіталу, відповідно до чинного законодавства України. При цьому потрібне врахування майна, яке засновники внесли до статутного капіталу, а саме проведення його інвентаризації [2].

Предметом аудиту власного капіталу є процеси та господарські операції, пов'язані з формуванням статутного, пайового, додаткового і резервного капіталу, обліком нерозподілених прибутків (непокритих збитків), формування вилученого та неоплаченого капіталу, а також відносин, що виникають при цьому між підприємством та його власниками і працівниками [3]. Головним завданням, яке ставить перед собою аудитор при перевірці власного капіталу є правильне ведення облікових операцій та їх відображення у фінансовій звітності («Звіті про власний капітал») [4]. При цьому особливу увагу слід звернути на такі бухгалтерські проведення як отримання безоплатних активів, збільшення чи зменшення статутного капіталу підприємства, дооцінка (уцінка) майна, розрахунків нерозподілених прибутків (непокритих збитків) за звітний період [5].